

Domov>Sprožīteve sodnega postopka>Pravosodni sistemi na ravni EU in držav članic>Redna sodišča v državah članicah
 Parastās valstu tiesas

Latvija

Šajā sadaļā sniegta informācija par vispārējās piekritības tiesu organizāciju Latvijā.

Vispārējās piekritības tiesas — ievads

 Tiesu vara Latvijas Republikā pieder **rajonu (pilsētu) tiesām, apgabaltiesām un Augstākajai tiesai**.

Civillietas un krimināllietas Latvijā izskata 40 tiesās, kas sadalītas **trīs līmeņos** — 34 rajonu (pilsētu) tiesas, piecas apgabaltiesas un Augstākā tiesa.

Latvijā ir šādas rajonu (pilsētu) tiesas un apgabaltiesas:

Nr. p. k.	Rajona (pilsētas) tiesa	Apgabaltiesas darbības teritorija
1.	1.1. Kuldīgas rajona tiesa	Kurzemes apgabaltiesa
	1.2. Liepājas tiesa	
	1.3. Saldus rajona tiesa	
	1.4. Talsu rajona tiesa	
	1.5. Ventspils tiesa	
2.	2.1. Daugavpils tiesa	Latgales apgabaltiesa
	2.2. Rēzeknes tiesa	
3.	3.1. Ogres rajona tiesa	Rīgas apgabaltiesa
	3.2. Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesa	
	3.3. Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa	
	3.4. Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa	
	3.5. Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesa	
	3.6. Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesa	
	3.7. Rīgas rajona tiesa 1	
4.	4.1. Alūksnes rajona tiesa	Vidzemes apgabaltiesa 2
	4.2. Cēsu rajona tiesa	
	4.3. Gulbenes rajona tiesa	
	4.4. Limbažu rajona tiesa	
	4.5. Madonas rajona tiesa	
	4.6. Valkas rajona tiesa	
	4.7. Valmieras rajona tiesa	
5.	5.1. Aizkraukles rajona tiesa	Zemgales apgabaltiesa 3
	5.2. Bauskas rajona tiesa	
	5.3. Dobeles rajona tiesa	
	5.4. Jelgavas tiesa	
	5.5. Jēkabpils rajona tiesa	
	5.6. Tukuma rajona tiesa	
6.	6.1. Administratīvā rajona tiesa	Administratīvā apgabaltiesa

1 Rīgas rajona tiesai ir tiesu nams Jūrmalā, un tā darbības teritorija atbilst Rīgas rajona tiesas darbības teritorijai.

2 Vidzemes apgabaltiesai ir tiesu nams Madonā, un tā darbības teritorija atbilst Alūksnes, Gulbenes un Madonas rajona tiesas darbības teritorijai.

3 Zemgales apgabaltiesai ir tiesu nams Aizkrauklē, un tā darbības teritorija atbilst Bauskas, Aizkraukles un Jēkabpils rajona tiesas darbības teritorijai.

Administratīvās lietas tiesās izskata:

Administratīvā rajona tiesa,

Administratīvā apgabaltiesa,

Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments.

Administratīvās apgabaltiesas un Administratīvās rajona tiesas darbības teritorija ir visa Latvijas administratīvā teritorija. Administratīvajai rajona tiesai ir pieci tiesu nami (katram tiesu apgabalam viens) - Rīgā, Jelgavā, Rēzeknē, Valmierā un Liepājā.

Tiesu darbības teritoriju noteic [Noteikumi par rajona \(pilsētas\) tiesām, apgabaltiesām un šo tiesu darbības teritoriju](#).

Lietu piekritība tiesām

Saskaņā ar **Kriminālprocesa likumu** rajona (pilsētas) tiesa izskata visas krimināllietas kā pirmās instances tiesa. Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesai kā pirmās instances tiesai ir piekritīgas krimināllietas, kuru materiālos iekļauti valsts noslēpumu saturoši objekti. Apelācijas kārtībā pārsūdzētu rajona (pilsētas) tiesas nolēmumu izskata apgabaltiesa kā apelācijas instances tiesa. Kasācijas kārtībā pārsūdzētu jebkuras tiesas nolēmumu izskata Augstākās tiesas Krimināllietu departaments kā kasācijas instances tiesa. Rajona (pilsētas) tiesā krimināllietas izskata tiesnesis vienpersoniski. Ja krimināllieta ir sevišķi sarežģīta, pirmās instances tiesas priekšsēdētājs var noteikt tās koleģiālu iztiesāšanu – triju pirmās instances tiesas tiesnešu sastāvā. Apelācijas un kasācijas instances tiesā krimināllietu iztiesā koleģiāli.

Saskaņā ar **Civilprocesa likumu** tiesai pakļautās lietas pirmajā instancē izskata rajona (pilsētas) tiesa, izņemot tās lietas, kuras saskaņā ar likumu izskata apgabaltiesa. Rajona (pilsētas) tiesas zemesgrāmatu nodaļa izskata pieteikumus par bezstrīdus piespiedu izpildīšanu un saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā. Apgabaltiesa kā pirmās instances tiesa izskata šādas lietas:

lietas, kurās ir strīds par īpašuma tiesībām uz nekustamo īpašumu, izņemot laulāto mantas dalīšanu;

lietas par patenttiesību, preču zīmju un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzību;

lietas par kredītiestāžu maksātspēju un likvidāciju.

Saskaņā ar Civilprocesa likumu, ja lietā savienoti vairāki prasījumi, no kuriem vieni piekrit rajona (pilsētas) tiesas izskatīšanai, bet citi – apgabaltiesas izskatīšanai, vai arī rajona (pilsētas) tiesā pieņemta pretprasība, kas piekrit izskatīšanai apgabaltiesā, lietu izskata apgabaltiesā. Rīgas apgabaltiesai kā pirmās instances tiesai ir piekritīgas civillietas, kuru materiālos ir iekļauts valsts noslēpuma objekts. Pirmās instances tiesā civillietu izskata tiesnesis vienpersoniski, apelācijas un kasācijas instances tiesā – koleģiāli.

Administratīvo pārkāpumu lietas tiesās izskata rajonu (pilsētu) tiesas un apgabaltiesas, kam piekrit civillietas un krimināllietas. Atbilstoši **Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksam** augstākās iestādes pieņemtu lēmumu var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā. Rajona (pilsētas) tiesneša nolēmumu var pārsūdzēt, ja tas tieši noteikts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā, apgabaltiesā. Apelācijas instances nolēmums administratīvā pārkāpuma lietā nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

Saskaņā ar **Administratīvā procesa likumu** administratīvo lietu pirmajā instancē izskata Administratīvās rajona tiesas tiesu namā, ja likumā nav noteikts citādi. Ja lietu kā pirmās instances tiesa izskata Administratīvā rajona tiesa un tai ir nepieciešams pārbaudīt informāciju, kas ir valsts noslēpuma objekts, šādu lietu izskata Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā. Ja likums noteic, ka administratīvo lietu kā pirmā instances tiesa izskata nevis Administratīvā rajona tiesa, bet gan Administratīvā apgabaltiesa vai Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments, pieteikumu tiesai iesniedz attiecīgi Administratīvajā apgabaltiesā vai Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā. Par pirmās instances tiesas spriedumu un papildspriedumu administratīvā procesa dalībnieks var iesniegt apelācijas sūdzību, izņemot gadījumu, kad likumā paredzēts, ka spriedums nav pārsūdzams vai ir pārsūdzams, iesniedzot kasācijas sūdzību. Tādu Administratīvās rajona tiesas spriedumu, kas nav stājes spēkā, var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā. Apelācijas instances tiesas spriedumu un papildspriedumu administratīvā procesa dalībnieks var pārsūdzēt kasācijas kārtībā, ja tiesa pārkāpusi materiālo vai procesuālo tiesību normas vai, izskatot lietu, pārsniegusi savas kompetences robežas. Pirmās instances tiesā administratīvo lietu izskata tiesnesis vienpersoniski vai koleģiāli, apelācijas un kasācijas instances tiesā – koleģiāli.

Saskaņā ar **Patentu likumu** Rīgas apgabaltiesa kā pirmās instances tiesa civilprocesuālā kārtībā izskata šādas ar izgudrojumu tiesisko aizsardzību saistītas lietas:

par tiesību atjaunošanu uz patentu;

par patenta atzīšanu par spēkā neesošu;

par iepriekšlietošanas tiesībām;

par patenta nelikumīgu izmantošanu (patenta pārkāpumu);

par patenta pārkāpuma neesamības fakta konstatēšanu;

par licences piešķiršanu, licences līguma noteikumiem vai to izpildi;

par tiesībām uz kompensāciju sakarā ar neiespējamību atklāti izmantot izgudrojumu.

Saskaņā ar **Dizainparaugu likumu** Rīgas apgabaltiesa kā pirmās instances tiesa izskata šādus strīdus, kas saistīti ar dizainparaugu tiesisko aizsardzību:

par tiesību atzīšanu uz dizainparaugu;

par dizainparauga reģistrācijas atzīšanu par spēkā neesošu;

par dizainparauga nelikumīgu izmantošanu (dizainparauga pārkāpumu);

par licences piešķiršanu, licences līguma noteikumiem vai to izpildi.

Augstākās tiesas sastāvā ir Civillietu departaments, Krimināllietu departaments, Administratīvo lietu departaments un Civillietu tiesu palāta. Tiesu palāta ir apelācijas instance lietās, kuras izskatījušas apgabaltiesas kā pirmās instances tiesas. Augstākās tiesas Civillietu departaments, Krimināllietu departaments un Administratīvo lietu departaments ir kasācijas instance visās lietās, kuras izskatījušas rajonu (pilsētu) tiesas un apgabaltiesas, kā arī ir pirmā instance lietās par Valsts kontroles padomes lēmumiem, kas pieņemti Valsts kontroles likuma 55.panta kārtībā. Tiesas palāta lietas izskata koleģiāli trīs tiesnešu sastāvā, Augstākās tiesas departaments – trīs tiesnešu sastāvā vai likumā noteiktajos gadījumos – paplašinātā tiesnešu sastāvā.

Zemesgrāmatu nodaļu tiesneši zemesgrāmatās ieraksta nekustamos īpašumus un nostiprina ar tiem saistītās tiesības un izskata pieteikumus par bezstrīdus piespiedu izpildīšanu un saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā. Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešiem ir rajona (pilsētas) tiesnešiem noteiktais tiesiskais statuss. Saskaņā ar **Zemesgrāmatu likumu** Zemesgrāmatu nodaļu **darbības rajoni** atbilst rajonu (pilsētu) tiesu darbības teritorijām, izņemot Rīgas pilsētas zemesgrāmatu nodaļas darbības rajonu, kurš atbilst Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas, Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas, Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas, Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas, Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas un Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas darbības teritorijai, bet Rīgas rajona zemesgrāmatu nodaļas darbības rajons atbilst Rīgas rajona tiesas un Siguldas tiesas darbības teritorijai.

Juridiskās datubāzes

Datubāzes nosaukums un URL

[Latvijas Tiesu portāls](#)

[eTiesas - Latvijas Tiesu e-pakalpojumu portāls](#)

[Augstākā tiesa](#)

Vai piekļuve datubāzei ir bez maksas?

Jā, piekļuve ir **bez maksas**.

Datubāzes saturs Īsumā

Latvijas Tiesu portālā pieejama vispārējā aktuālā informācija par tiesām Latvijā.

Latvijas Tiesu e-pakalpojumu portālā iespējams piekļūt anonimizēto tiesu nolēmumu datu bāzei, elektroniski sekot līdzi tiesvedības gaitai, iesniegt tiesā e-iesniegumu, aprēķināt ar tiesvedību un maksas pakalpojumiem saistītās izmaksas nodevu kalkulatorā, saņemt un aizpildīt e-veidlapas, kā arī piekļūt citiem tiesu e-pakalpojumiem.

Augstākās tiesas portālā pieejams Judikatūras nolēmumu arhīvs, kurā ievietoti aktuāli Augstākās tiesas nolēmumi, kā arī tiesu prakses apkopojumi. Informāciju skatīt Judikatūras sadaļā.

Papildu informācija

Latvijas Tiesu portālā publicētā informācija, kā arī Augstākās tiesas portālā publicētie Augstākās tiesas nolēmumi un tiesu prakses apkopojumi šobrīd pieejama vienīgi latviešu valodā.

Lapa atjaunināta: 30/10/2019

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.